

EL GRAFIC

Estudiants de les facultats de Barcelona, ab les boines de vellut blau, per ells adoptades

Clixé "Grafic" per Vidal

20 cénts.

4

PIANOS

ERARD

els millors

del mon

DOTESIO

1 y 3, Portal de l'Angel

EL GRAFIC

Fluffy Ruffles

a Barcelona

DE *Gibson's girls* ja no s'en veuen gaires pels carrers de New-York. Les darreres s'han refugiat en alguns salons anticuats...

Son *Gibson's girls*—y encare per força—les americanes qu'han traspassat la treintena, obligades per l'opulència dels seus cossos a continuar essent esculturals, malgrat elles...

Ja varem dir un dia que Venus de Milo declinava...

Farwell Gibson's girls!!!

Avuy domina per tot *Fluffy Ruffles*, tipo de nordamericana moderna, creat pel dibuixant Morgan...

Fluffy Ruffles, són unes figuretes graciosíssimes y rialleres. Són uns petits genits dels sports.

Semblen tanagres vestides *chez Paquin* o *chez Krieg*, el sastre de reis y emperadors...

Havèm vist atravessar *Fluffy Ruffles* per la plassa de Vendome, entrant y sortint de selectíssims *five of clook-thea*.

Fluffy Ruffles usen un diminut calsat triangular. Un peu de Goya corretgit ab un tiralínees saxó... Y porten *bull-dog* per complement...

A Barcelona també'n tenim algunes de *Fluffy Ruffles*... En coneixem tres de ben característiques:

Carme Andreu, la *fluffy* amazona. Espiritual com un bon llibre francès. Petita com una dansarina

favorita dels Faraons. Com una escultura de Mallol... *Maria Rusiñol*, la *fluffy* japonesa. Exquisida caricaturista de criolines y siluetes fantàstiques... *Maria Regordosa*, la *fluffy* d'ulls d'hermosa andalusa, encarnadora de l'esprit y bellesa d'una rassa meridional... Y es púr-pura en els seus llabis y en els clavells que riuen en el seu cap...

A Barcelona en tenim algunes de *Fluffy Ruffles*, però convé que siguin com les nordamericanes, petits genis dels sports...

PINPIN NICOLSON.

CRÓNICA

EL FESTEIG

Així com hi ha un art per l'art, hi ha també un *festeig pel festeig*.

Es un festeig pur, sense finalitat, que porta en sí mateix totes les seves excelències. Es un festeig desinteressat, sense taques d'utilitarisme o sensualisme, que no afecta ni a l'esperit ni a la carn, que viu a flor de pell, que rellisca suaument per la superfície amable del viure juvenívol. Es un festeig ingènuu, ciutadà, discret, que neix als quinze anys, quan elles surten del col·legi de monjes, pàlides, y ells acaben el batxillerat, y que als divuit anys ja ha mort y s'ha esvaït... No confondrel ab l'amor: es festeig, res mes que festeig.

Festeig furtiu, d'amagat dels pares, ab la complicitat de la minyona y potser de la germana gran. Festeig de balcó y acera, de passeig, de teatre, de missa de dotze, ab intercanvi quotidià de cartetes perfumades de colors blau-cel, rosa, crema, lila... Festeig casi sempre a distancia, de seguir al darrera, de passar y traspassar pel davant, de mirar molt y parlar molt poc.

Els festejadors, els que practiquen el *festeig pel festeig*, no

tenen passions en la seva ànima infantil, no tenen encara ardències en la seva sang. Les seves petites malícies són cànides, són inofensives. Pera ells y pera elles, les *relacions amoroses*, com devegades ne diuen tot enrogintse de galtes, no tenen res que veure ab la prosa vulgar del casament. No hi ha en aqueixes relacions cap propòsit egoïsta de matrimoni; no fan fruir tampoc l'avant-gust saborós de les futures hores nupcials, ni sugereixen la visió lluminosa de l'interior domèstic en que viuràn un dia la seva vida d'espòs. Ells y elles no són ni tan sols *promesos*: no s'han promès res, no s'han compromès a res. Si no s'estimen, si no cal que s'estimin! Festegen, festegen... Y això ja és prou.

Per què festegen? Elles festegen pera substituir els jocs de nena per jocs de donzella, jugant ara a *novios* com abans a nines; per un secret sentiment de vanitat femenina que les fa desitjar un home que festigui per elles; pera oferir el seu festeig a les conversacions de les amigues y mereixer d'elles l'alta consideració que un bon *novio* dona... Ells festegen per l'instint tenoresc de la naturalesa masculina; pera anar escrivint la llista de les galants conquestes; pera ésser més aviat un jove complet, un home.

Bell festeig aquet! Es el primer perfum de la flor d'amor que's bada. Es una reviviscència del temps de la galanteria, un recort d'aquell sigle XVIII. El festeig té un encant exquisit. Es frèvol, però és generós.

Jo veig una damisela blanca, d'extesa cabellera, que quatre vegades cada dia — al matí, al mitgdia, a la tarde y al vespre — surt al balcó quan ell, distingit, elegant, passa... Se guaiten, y's somriuen, y's parlen ab senyes, y sovint un petit paper escrit cau del balcó sobre l'acera. Festegen... Ell, fa un mes, era un altre. Van renyir perquè ell — l'altre — un diumenge al passeig, havia plegat d'en terra el vano d'una amiga, y tot tornantli, l'havia mirat massa, rient... El cas era

greu: trencaren les relacions. Ell va plorar, y va estar dos dies sense sortir al balcó,

y'n va arribar molt mala...
però no'n va morir.

Ara ell, és un altre. Mes com si fos el mateix. La persona no té importància. Es el *novio*. Ho era el primer, com ho és el segon, com ho serà'l tercer. Tots són iguals.

Damisela blanca, d'estesa cabellera, la que ets ara al balcó: d'aquí a dos anys, el festeig pel festeig s'haurà acabat per tu. Aleshores tindràs un promès formal, y'ls pares teus pensaràn en casarte, y tu també. El promès pujarà a casa teva, y farèu parella pel passeig. Parlarèu de mobles, y del carrer hont viurèu, y del pressupost de gastos y ingresos. Y jo, damisela blanca, no't veuré, com ara, cada dia quatre vegades al teu balcó — al matí, al migdia, a la tarde y al vespre — a les hores fixes en que passa ell.

A. ROVIRA Y VIRGILI

D'altres temps

La busca y la viga

Deia en Cantú que l'*etat mitjana* siguié una continuada revolució, però potser (y el pobre *Pacientísimus* no ho diu ab la pretensió, en ell ridícula, d'esmenarli la plana), no fou més que un període àlgit de l'evolució humana, crisis violenta, mes no per això caòtica, de la transacció d'una vida a l'altre.

A l'ensorrarse la civilització romana, la forsa material ocupa'l primer puesto.

A n'aquella absorció del dret en una persona: l'emperador segueix son esmicolament en tants sers com sian capasos de fèrsel valdre.

Però la forsa militar, perfecció y agrupament de la individual, és per naturalesa uniformista, o sia, va a fer únic lo que és dividit, cosa que consegueix mitjansant l'escalonament geràrgic: y apareix el feudalisme.

L'antic lloc suprèm resta en el cap més alt; quan aquet pert sa forsa, comensa la lluita interna entre'ls diversos organismes. Els petits, volguentse isolar, no volen reconèixer cap poder superior al seu originari; els més forts, ab escusa d'unió, pretenen dominar als que estàn sota.

Les forses pacífiques de la vida que, passat el torrent de l'invasió, han tornar a reneixer, per llei de vida han degut adaptar-se al medi en que viuen, y procurant per si meteixes a sa defensa, s'han desavesat de buscar ajuda en un senyor, y aplicant allò de «l'unió fa la forsa», bastitne ciutats, han esdevingut un element actiu en aquelles lluites. Y com que'l poble, estant més en contacte ab els nobles, té més que temer d'ells, es decanta a la banda del rei que pot salvarlos.

Però al esdevenir fortes les ciutats, esdevenen també un element temible pel que vol assumir tota la forsa y cal pensar en aixalarles.

El govern de les ciutats s'ha agut de donar, com es natural, als elements de més valua; però com passa ab totes les aristocracies, el govern dels millors acaba sent el govern per families. Una gran part de la ciutat, la *massa*, que li dona la forsa, queda fora del poder, y no volent conformarse, apareix la lluita entre'l poble y la classe mitxa.

Populum crassum y populum minutum, la *credenza di Santo Ambrosio* y la societat de *Gagliardo*, S. Fausti y *Brighella*, més d'un cop, passant de les discussions ciutadanes a arguments més brutals, ensangrenten les terres ab ses lluites.

Però el problema té més amplex límits. No tot ser humà, és encare home. Els cervells, comensant a pensar, se revoltan contra tal injusticia, y *siervos de la gleba*, *jacques* y *remensas* apareixen amenassadors, ennegrint encar més l'horitzó polític.

— Vosaltres, deia el remensa Verntallat a n'els nostres burgesos, sou bons pera fer respectar vostres drets, però no respectèu els dels pobres pagesos.

Els reis del renaixement, llestos a tot serho, atents no més a afermar son poder, intervenint astutament en aquestes lluites, inutilisen els uns ab els altres y poc a poc son poguer esdevé absolut, únic, personificació de l'unitat del Estat.

Però'l mon no's pot aturar. L'Estat ja es *un*, però no pot ésser un home y al arribar l'hora, va la Sobirania a n'el seu veritable lloc: al si de tot el poble.

L'activa Barcelona no podia restar passiva en aquesta interessant evolució qu'a cuita-corrents hem apuntat; aixís és qu'al alboreijar el

Renaixement ja la veiem dividida en dos partits. La *Busca*, terme avui casi perdut, y que volia dir *astella*, cosa petita, en contraposició al partit del diner, la *Viga*, qu'ab son pes colossal volia aixafarla. Això és: ja havia comensat la lluita del xavo contra'l duro.

Però el substractum, el nervi de l'etat mitjana era la religió. Tot se podia atacar, res estava segur a la terra, llevat de la religió y sos misteris. Fos quin fos el credo polític, sempre's posava en primer lloc a l'Església. Si llavors hi hagués hagut anarquistes, se'ls hauria vist anar a missa cada festa.

Y els nostres bullanguers de la *Busca* no podian ésser una excepció de la regla, aixís és que veiem que'l 19 de novembre de 1452, feian dir devotament la primera missa en la capella que acabaven de bastir en l'hort anomenat de la Llotja.

PACIENTÍSIMUS

RAMBLA AVALL

Els homes-anuncis

EN nom de la dignitat humana va prohibir el nostre municipi els homes-anuncis. Però deuen tenir la dignitat humana exigua importància, y els homes-anuncis, desseguida tornaren a decorar les ramblas pera content de criatures, astorament de pagesos y filosofies d'intellectuals.

Jo tinc més d'una admiració pels homes-anuncis. Son homes públics com els diputats, y molts tenen una alta idea, no compresa pel nostre municipi, de la seva dignitat professional. Qu'ls ha vist riure? Quán han abandonat el seu passeig solemni per banals distraccions? Quí sab d'ells una prevaricació, una traïdoria al seu ideal anunciador? Són anuncis y res més; y per això anuncien sempre, anuncien tot caminant, y quan miren y quan se paren; y si per ells fos, a l'hora de la mort, posarien a la caixa la direcció de la funeraria.

La filosofia de la voluntat y del deber no té més fidels observants. La sentència que va de Sócrates a n'en Nietzsche, del *nosce te ipsum* al Zarathustra, ha trovat carnació en els homes-anuncis. Ells menyspreuen la multitud, y passant plens

d'orgull y d'indeferencia per entre la massa, obliguen a tots a fixarshi en ells. Si aquest heroic estoicisme brollés en les nostres ànimes, s'pl nostre esperit fos un altiu esperit d'home-anunci, joves amics meus de revoltes, ¿no sentirieu adins la forsa aquella dels conductors y dels dominadors, que troven en el menyspreu a la multitud y en l'impassibilitat devant de les turbes, el secret de les seves dictadures?

Paradoxes? No, amics, no. Aquest home que ara passa forrat de pells immaculadament blanques, com un prínceplapó, fa'l reclàm d'una pelleria. Ell creurà, pel prestigi que'l seu cos dona a la mercaderia, pels deurs que's guanya dignament, encare que l'ilustre municipi cregui lo contrari, que no hi ha cap més pelleria com la seva, y que'ls homes tenen obligació de crèurel y de comprar les pells que passeja. No és el mateix sentiment de vosaltres, els expendedor d'ideals, els viatjants d'evangelis polítics? Tu, diputat, ets un anunci, y tu, senador, y tu, periodista. Vosaltres dediqueu uns quans discursos a la propaganda y els anunciants unes quantes pessetes. Tots feu clients per l'anunci, per l'exhibició d'un cos que la gent guaita. Y quan l'home que sembla un prínceplapó, passa, el reclàm és pera una pelleria; però quan passes tu, diputat, senador, periodista, és la democràcia, el carlisme, la dinastia lo que s'anuncia. Aleshores, us sentiú anunci, y adopteu una pose, dièu unes paraules, feu uns gestos pera que aquells que miran se fixin y acudeixin a lo que representeu. Jo mateix, escrivint aquí devant d'una gent que compleix la seva obligació de pendre cafè, en l'exhibició de les meves quartilles y del meu llapis, ¿no soc un anunci?

Tota la nostra vida és un anunci: la ploma amassona de la cocotte; el periòdic, anunci d'ideals; les togues y els penatxos; l'abric que's compra a la noia pera que *ells* se n'aduguin; la corbata nova; el llibre que publiquem. El mon està montat a tall d'agència d'anuncis, y el nostre municipi tindria que comensar per suprimir les seves gramalles y els xinescs capells dels seus urbans, si perseverés en les seves tasques d'imposar un càxet d'austeritat als homes. Y pera vetllar per la dignitat agena, val més un parell de pessetes que una ordenansa, de la mateixa manera que un home-anunci

aferma més la seva dignitat fent de *crecepelo* ó de *sportman* ó d'*os de Sibèria* que no pas demanant almoines o entretenintse en estripar els articles del còdic penal.

Y devegades els homes-anuncis saben fingir un tal gest de dandisme, que s'en van les mans al barret ab un gest versallesc d'acatament, com si en lloc d'un llogat per hores, fos aquell home un Jordi Brummel, un Morny o un duc d'Osuna.

Les boines blaves

L'Alomar es una mena de rei Midas intelectual. Convertèix en or, en quintacencia, en entranya transcendental, tot lo que toca, heretge fanàtic de les coses frèvols y epidèrmiques. Pera ell tot té, o pot tenir, un sentit social, un valor que escapa a la comprensió de la gent. Com l'Unamuno va escriure la Cocotologia, o tractat sobre'ls aucells de paper en relació a la geometria y la metafísica, l'Alomar en les boines de vellut blau, que are comensen a usar els nostres estudiants, veu un perill pera les nostres civils accions, pera lo que ell denominaria, «homogenitat ciutadana». Qui sab si vosaltres—diu l'Alomar—estudiants, demanarèu un dia a les Corts una altre llei de classes, pera que no ofenguin la vostra boina o els colors de la vostra Facultat.

Jo als divuit anys, amic Alomar, m'hauria cobert ab la boina blava, semblantme, com li passava a l'Alfons Karr ab el seu barret, que les ales de la meua boina arribaven al sol. ¡Que bé escauria la boina romàntica, la boina ampla de vellut com un capell del segle XVI, sobre la cabellera d'artista sentimental! Les dones, aleshores, m'imaginaria que somiaven ab caps de patges... y que'n el blau del meu vellut se deturaria el blau dels ulls femenins, d'aquells ulls de viola pera'ls quals ens deixem creixer el cabell bohemí als vint anys, y aquestos estudiants que us produeixen pors civilistes, passen pels carrers ab la seva boina de joventut petulant, fent somriure als botiguers honorables.

Ells no pensen en ressurreccions de velles prerrogatives, ni en futures represalies pera les vostres ironies. La boina en ells no és res més que un element decoratiu que no'ls hi ha deixat dormir tranquils la nit

abans de posàrsel, pensant en les mirades d'aquella noia tant bonica que és guanterera, o d'aquella altra que a la una, quan se surt de l'Universitat, sempre és al balcó, recullint madrigals.

Tenen la lluentor de lo flamant, aquestes boines escolars, y per això semblen ridícules. Els mateixos estudiants, senten el ridícul d'aqueixa cosa tan llampanta que portan al cap, y si riuen y fan xibarrí, és quan van a colles, que quan l'estudiantet se trova sol en mitj del carrer ab la seva boina, prou que la sent la por del que està a punt de que li cridin: ¡vòlta! Però, amic Alomar, deixeu que caiguin sobre'l vellut brillant les taques de la cervesa y del «bon vino», y que's rebregui pels sofàs viciosos, y que un dia, quan esvalotant pels carrers, la policia donguiuna càrrega, la pols l'embruti. ¡Oh, aleshores, les boines tindran el prestigi de la d'en Rodolfo, y nosaltres, ab una calva y una panxeta incipients, les veurèu passar ab una romàntica anyoransa!

Als vint anys hi ha dret a portar boina de vellut, y fins a tenyir-se'ls cabells ab pintura verda, com en Beaudelaire. L'horriblement trist, amic Alomar, és no poguer ja posarse un clavell al trau, per por al ridícul, y saber que cap damisela sortirà a recullir els nostres madrigals, a l'hora de les boines, que ella trobarà delicioses, a l'hora de sortida de les aules.

MARIUS AGUILAR

Proses traduïdes

El rellotge de sol

Tant sols el rellotge de sol es digne de medir l'explendor de les mesades verdes y daurades. Lo mateix que la ditxa suprema, no parla. Per sobre d'ell passa el temps silencios, com passa per sobre de les esferes de l'espai; però l'iglesia del poble veí, li dona per instantes la seva veu de bronzo, y res es tant armoniós com el so de la campana, rimant ab el gest mut de l'ombra que marca el mitj-dia en la blavor.

Tota la poesia, totes les delícies dels voltants, tots els misteris del firmament, tots els confosos pensaments dels arbres que guarden la

frescor a n'ells confiada per la nit, tota l'intensitat d'itxosa y tremolant dels camps de blat, de les planuries, dels turons exposats a la devoradora magnificència solar, tota l'indolència del regarot que s'esmuny per entre les riveres ombrívols, y el somni de l'estany qu'es cobreix de gotes de suor formades per les bombolles del aigua, y el consol de la casa blanca a la vora del camí y les aus que canten seguint l'ordre de les hores pera teixir garlandes de llum en el cel—tot això ab milers de coses y milers de vides que son invisibles—s'uneixen y es miren en aqueix mirall del temps o del sol, que no es un dels rodats de la màquina immensa que inutilment subdivideix l'eternitat, sinò que marca ab un llamp lluminós el tragecte que la terra, y tot lo qu'ella porta, reseguix cada dia en el camí de les blanques estrelles.

Per desgràcia, el quadrant solar, l'únic que sab seguir noblement la marxa grave y lluminosa de les hores immaculades, desapareix dels nostres jardins. Ja no s'el troba més que en algún pati d'un hort, entre les terres; es de pedra molsosa, entre les arbredes d'alguna vella ciutat, o d'algún ranci castell, ahont les seves xifres daurades, el disc y el seu horari, s'esbanexen sota les manyagueries del mateix deu, el culte d'el qual deurien perpetuar.

Malgrat això, la Provença y algunes comarques italianes resten encara fidels al rellotge sideral. Frequentment se sol veure en una paret d'un xalet runós el cercle pintat al fresc, hont la llum mideix cuidadament la seva marxa feerica. Y llegendes profundes o frívols, però sempre signifícatives, s'esforssen en fer compendre a l'ànima humana, fenòmens incomprensibles. «L'hora de la justícia no ressona en els quadrants d'aquest mon», diu l'inscripció solar de l'iglesia de Tourrette-sur-Loup, el petit poble gaire bé africà, que sembla un Toledo en miniatura, calsinat pel sol.

Alumine mutus, «soc mut per la llum», proclama verament un altre rellotge radiant. *Amydds ye flowres, Ytell ye homes!* «Compteu les hores entre les flors», repeteix una antiga taula de marbre en el fons d'un vell jardí.

Però una de les més belles llegendes es aquella que va descobrir un dia en els arrabals de Venècia,

Harlitt, un ensajador anglés de principis del segle. *Horas non numero nici serenas*. «No comptem més que les hores lluminoses». Quin sentiment més admirable, destructor d'inquietuts! ¡Y que bella la paraula que'ns ensenya a no comptar les hores si pels seus beneficis,

a no donar importància més que a les somriures, y a no fer cas del destí, portantnos sempre vers les coses soleiades, deixant passar les dolentes a través de la nostra imaginació distreta o oblidada.

MAURICI METERLINCK

EL DIA BLANC

Tots els vellets tenen un dia blanc.

Dia felís!—quin dia de descans!

*La sua parpella—no'ls pesa al despertar:
canten campanes—des dalt dels campanars.*

Es dels vellets—aqueix el dia blanc.

Obren la vista—els vells s'han despertat.

Veniu a vèurels—infantones, infants!

Lo que teniem—no ho volèm tenir pas.

Prenau les garbes—tornaules als sembrats.

Prenau la fruita—tornaula al fruiterar.

Prenaune l'or—tornaulo a n'el rocàm.

Prenau el cos—tornàuvoslo a n'el fanc.

El jorn felís—pera'ls vells va arribar.

Tot ho retornen—lo que havien furtat.

y es queden ells—sols ab les soletats.

Ja no res cullen—tenen lliures les mans.

No res aguanten—la càrrega han deixat.

No diuen res—que'l llavi no's mou ja.

No cerquen res—llur peu no dona un pas.

Eix ès el dia—de l'eternal descans.

Veniu a vèurels—infantones, infants!

Tornauho tot—y no viviu robant

que les campanes—des dalt dels campanars

tocaràn soles—tot saltant brandaràn

quan a l'espatlla—càrrega no dugau,

quan tots nosaltres—visquem el dia blanc.

EDUARD MARQUINA

EL GRÀFIC

OFICINES:

Fernando VII, 57

Any I *** Núm. 4

Barcelona 17 Novembre de 1908

Preu 20 céntims

Surt els dimars

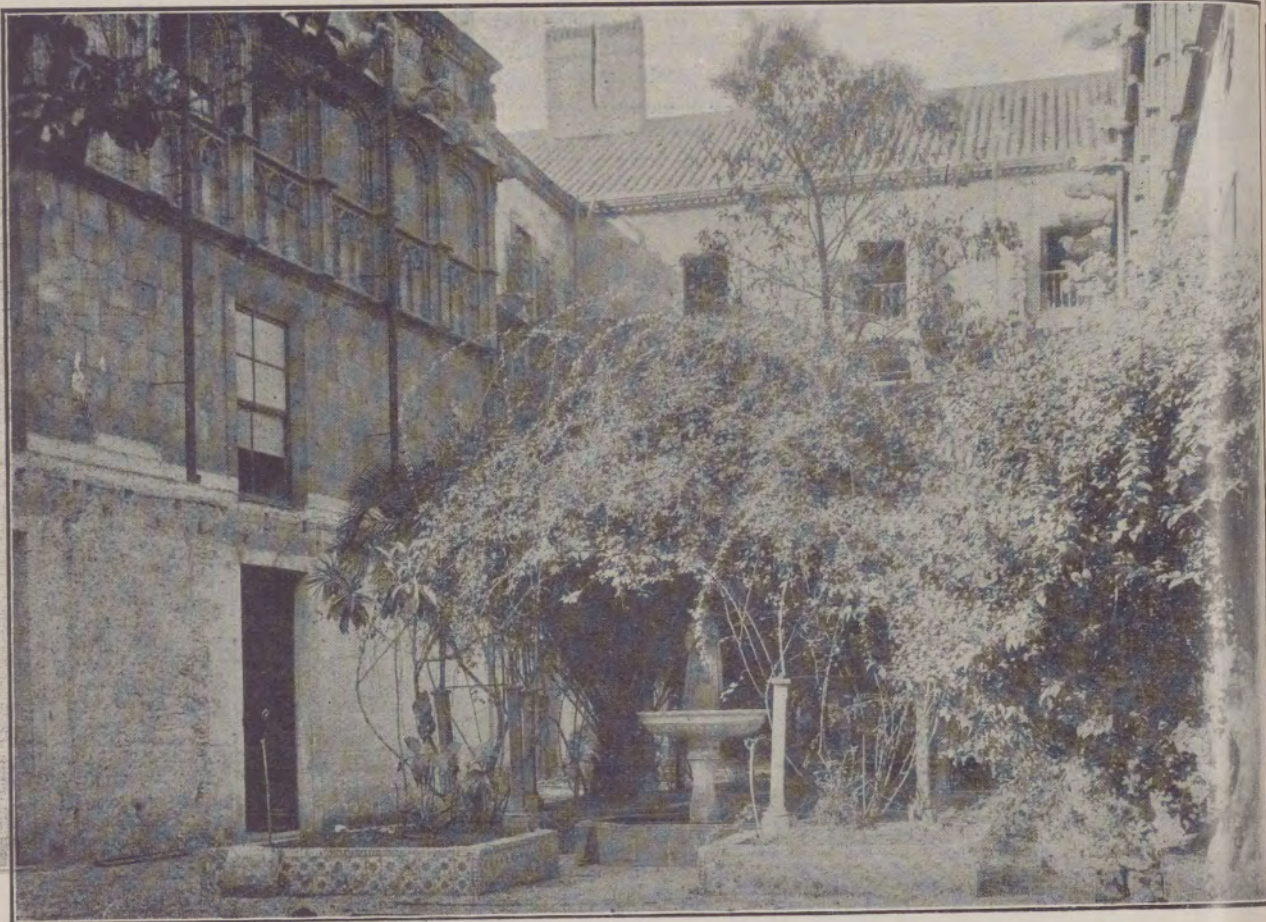
Na Dolors Monserdà de Macià

Pel consistori dels Jocs Florals de Barcelona, ha estat ellegida presidenta dels que tindràn lloc l'any vinent, la senyora D.ª Dolors Monserdà de Macià.

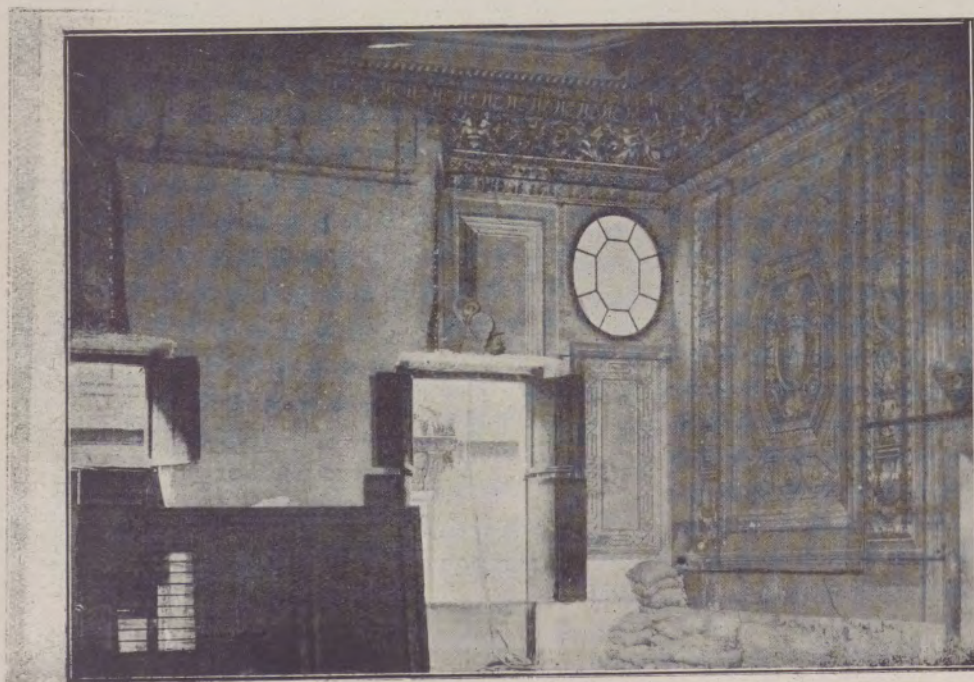
Per primera volta una dona catalana, conueudora de poesia, rebrà homenatge popular y solemne.

Y es un moment interesant aquest de que'ls nostres Jocs siguin presidits per una poetisa de la terra. Nosaltres hem volgut recullirho, rendint, a la nostra manera, a l'ilustre dama, benemèrita poetisa, un petit tribut.

AUDIENCIA VELLA

Estat actual del pati dels tarongers

Sala segona de lo criminal

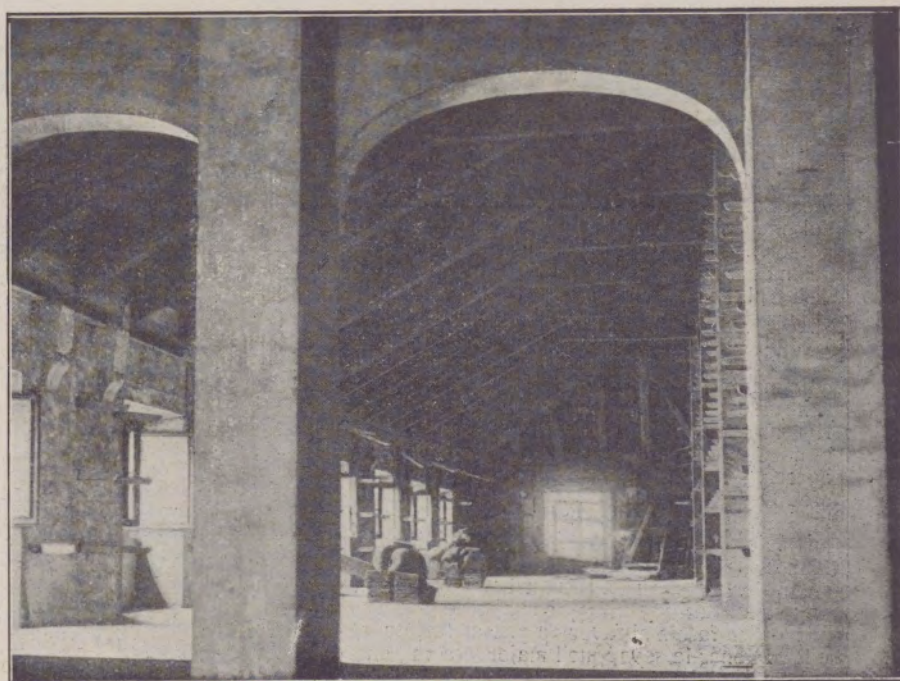
MENTRES una acció renova dora fa passar el picot com una immensa arada, per les velluries de la ciutat, aquesta cuida de que les coses seculars, les belles coses que porten art y patina d'història, permaneixin entre nosaltres com llegat sagrat dels temps. Els esperits enamorats de lo que's granol, perquè bo es y perquè ja ha passat, deuen congratularse de les reformes manades fer per la Diputació a l'Audiencia vella. De vegades, també fa poesia lo que sembla ésser una acumulació de prosa...

Del pati dels tarongers s'ha tret la reixa hermosa que'l tan cava. La sala ahont les infamies y els dolors humans tenien una crudel exposició, no te ja'l seu aspecte curialesc y tètric; una paret enderrocada ha fet veure una amagada galeria de columnes, y un sostre derruit dues logies. La Diputació cedeix l'històric edifici pera Arxiu del Reial Patrimoni y l'Institut d'Estudis catalans. Al paper d'ofici, succeïx paper de ciencia y de poe-

AUDIENCIA VELLA

Claustre descobert en les obres practicades

Golfes ahont, era l'arxiu

Clivés GRÀFIC per Vidal

sia, y per allí hont desfilaren les negres togues, pressagis de llàgrimes y d'esclavituts, are aniràn els erudits y els poetes. Un excels poeta ha tingut davant de l'Audiencia, una frase justa; «La flaire de la tarongina no perfumarà més, desagradant-se, els expedients caudidics, acaramullats en les casetes dels procuradors, sota aquell gòtic que no s'hi avenia».

No, no s'hi avenien les gàrgoles a guaitar caps maleits de miserables, ni la pedra tallada pera forjar ensomnis a presenciar veredictes de mort, ni la font del pati dels tarongers a cantar dolament, mentres al seu entorn el dolor corria. Per sort, aquella casa, hostatge de lamentacions y de tragedies, tindrà hostes dignes de la seva ànima, hostes que sabrà la vida de totes les seves pedres y que llegiràn y faràn rimes sota les filigranes dels tajonats, vora a la font que canta una balada de temps llunyà, de coses misterioses y inefables.

= EL METJE SABI Y EL METJE RIC =

Se trobaven a la Facultat de Medicina de París dos joves qu'eran grans amics, malgrat les seves diferències de temperament y d'intel·ligència.

L'un d'ells, August Dupré, era parisenc. Fill d'un facultatiu que havia mort pobre, se guanyava la vida donant lliçons y conferències als estudiants qu'estaven més endarrerits. Com tenia tanta aplicació com talent, va guanyar per oposició una pensió que li va permetre continuar la carrera fins al doctorat. El govern li va fer gràcia de les matricules per instància dels propis professors, y arribant al grau de doctor, ell va guanyar-se'l obtenint el primer lloc del concurs celebrat a dit objecte. Tan notable era el seu saber que aviat se li va oferir, per la propia Facultat de Medicina, una càtedra de professor clínic en un Hospital de Beneficència.

El seu amic y condeixeble Marius Patachón era un marsellès que xerraba fins pels colses, no obrint mai els llibres, amic sols de tiberis y de fer xibarri, un tarambana complet, un verdader tocacampans.

Encare que de res sabia sempre parlava de tot amb un aplòm que deixava blaus als que se l'escoltaven. Seguiu la carrera gràcies a una pensió que li passava un oncle que tenia a Alger, pensió que may li arribava al 15 de cada mes. A forsa de temps y d'empenyos, per fi, va poguer obtenir un títol, y com que se li va morir el parent y no va rebre ja més diners, va desaparèixer de París, sense que ningú, ni el seu amic August, sabès ahont se n'havia anat.

Van passar prop de vint anys.

L'August Dupré, cada dia tenia menys clients, ja que era tal el cuidador que posaba en el tractament dels malalts, que entre'ls estudis y l'compliment del seu carreg en l'Hospital, gaire be no podia assistir a més de quatre o cinc. Com que havia descobert els curiosos orígens d'algunes malalties rares, un dia el govern francès li va donà la missió d'anar al Nord d'Amèrica a estudiar una enfermetat que's presentaba a la rassa bovina, y que's temia que podés contagiarse a la rassa humana. Y veus aquí que l'August s'embarcà al Havre desembarcant als sis dies a New York.

El dia següent al de la seva arribada, estant esmorçant al restaurant, va sentir que's contaban prodigis d'un célebre doctor francès que ja feia temps estava establert a la capital dels Estats Units. Tants van ser els elogis que van ferne, que l'August determinà preguntar el seu nom; y pensèu en lo gran de la seva sorpresa, al sentir que li contestaven: «es diu Patachón, y està al 783 de la V.^a avinguda.» «Deu ser un parent del meu antic company», va pensar, «perque ell no potser... ¡si no tenia ni cap ni peus!» Però va creure qu'un doctor tan sabi, y a més compatriota, podria servir-li d'alguna cosa en aquell país estranger, y posantse el barret y el pardessus, se va dirigir, allí ahont li havien indicat.

Un cop arribat a n'aquell número, es va trobar davant d'un magnífic palau, a la porta del qual estaban esperant arrenglerats una pila de cotxes. De primer se va figurar que s'havien equivocat, però va tornar a mirar el número de la casa, y efectivament era el 873. Aleshores va preguntar al porter, y aquet li va dir, que efectivament era allí, y li va indicar una suntuosa escala que conduia al primer pis. Un cop a dalt, va rebre un majordom vestit de frac, calsa curta y corbata blanca, y li va preguntar: «El senyor ja té número?» «No;—li va respondre l'August,—però soc un professor de la Facultat de París que acabo de arribar, y els hi prego que fassin el favor de passar tarjeta al doctor», y li va donar la seva, que'l majordom va pendre en una safata de plata. Al cap de dos minuts, tornava dient: «Fassi el favor de venir ab mí.» Y a través de varies sales, el va portar a un saló ricament amoblat. «El doctor, ell mateix ja'l cridarà», va dirli el majordom. Al poc rato, s'obria una porta, se descorria un tapis y

apareixia Marius Patachón, però transformat. Era ya calvo, anava tot afeitat, gastava ulleras d'or, corbata blanca, coll alt y levita llarga, amb tota la pose d'un sabioide. A l'August li va costar de regoneixer en aquell personatge tot tibet y ple d'anells, a l'antic y esbojerrat company d'estudis.

Marius adelantantse. «Tu per aquí?»—va exclamà—què redimoni t'ha portat a n'aquet país, tenint tant nom com tens a Fransa? De quant en quant ja rebo notícies teves pels diaris. Vaitg llegir que t'havien nomenat professor, y després academic, y que habias descobert, què sejo què.—En fi que erats un sabi de debò!» «Entra, entra!»—va afegir fentlo passar a un gran despatg—«Yo de sabi.... no'n tinc més que l'omenada, però en cambi, soc millionari»—L'August mirava tot esvarat, com qui veu visions, aquell immens despatg. Era una sala voltada per una gran llibreria.—Per terra s'hi trepitjaven tapissos de Persia y de la India y per tot arreu mobles luxosos, vitrines amb instruments de cirurgia, y d'altres qual us l'August no va pogué reconèixer. Una cadira llarga de fer operacions, aparatos de anàlisis, màquines estranyes, cadenes de platino, que surtien de una mena de dinamo en petit, tubos amb alambres, pots amb substancies, una brúxula enorme, tres aparato de fotografia.

«Però què redimonis has fet per arribar a semblant posició?»—Va exclamà l'August—Y sobre tot, com has pogut adquirir tal nombredia en aquet país?... Hauràs estudiat molt....

«Gens!»—li va respondre l'altre;—al embarcarme a Marsella, vaig tirar els apuntes a la aigua. Però ja veuràs, noi! El tot pera mí ha estat el saber compendre el mon! Mira... pels altres, un no es sinó lo que representa. Si un sembla una cosa, pels demés ja ho es. Y jo he posat tot el meu afany, no en ser sabi, qu'això arruina y fa estar malalt... sinó en semblarho y en ferme passar com a tal, que's lo més practic. Veus tots aquets volums d'aquesta biblioteca? Son capses buides, amb els llocs imitant obras de Ciencia. Sols ni ha mitja dotzena de debò, que jo se ahont son, per si tinc de fer veure que'n consultu un. Veus totes aquestes màquines? Ni menys sé porque serveixen. Però això vesteix, y tothom que ve, diu. Yq ue ne's de sabi! A la nit, quant me'n vaig a dormir, deixo la làmpara encesa sobre la taula de treball, y el transparent tirat, porque desde l'avinguda, la gent es pensi que passo las nits estudiant. Y jo roncu. A cada malalt que ve a consultarme, el faig despullar, li faig la percussió del pit y espatlla, li pico el ventre, li escolto el cor, li miro els ulls amb un lente gros, y un raig de llum que l'enlluerni. Amb una a gulla fina de platino, li li punxo una vena y'ls trec una gota de sanc que de positu sobre d'un terrós de sucre, y els dic que l'endama tornin, puig tinc que analisarla. Y al dia següent els esplico que tenen una enfermetat molt seria, que s'els estava preparant desde feia ya molt temps, que si farà tot lo qu'es pugui, però que es de diagnòstic reservat, porque'l cas es molt grave. Aixís si se mort, «ja us hu va di a la primera consula!»—Exclaman: Si se cura «l'ha tret de les portes de la mort». Y vinga un compte ben gros, que tothom ho paga content, porque'm creuen un gran sabi».

—Doncs digas que...

—Si ya sé'l que'm vas a dir; però jo t'respondré amb aquella sentència llatina *Vulgus vult decipi!* El vulgo vol ser enganyat.

—Y com no se't descobreix aquesta ensarronada continua?

—Ca, home! Mira!—Y dient això en Marius va obrir un gran balcó desde'l qual se dominava tota la avinguda.—Cuantes persones te sembla que passen per aquesta avinguda cada dia?

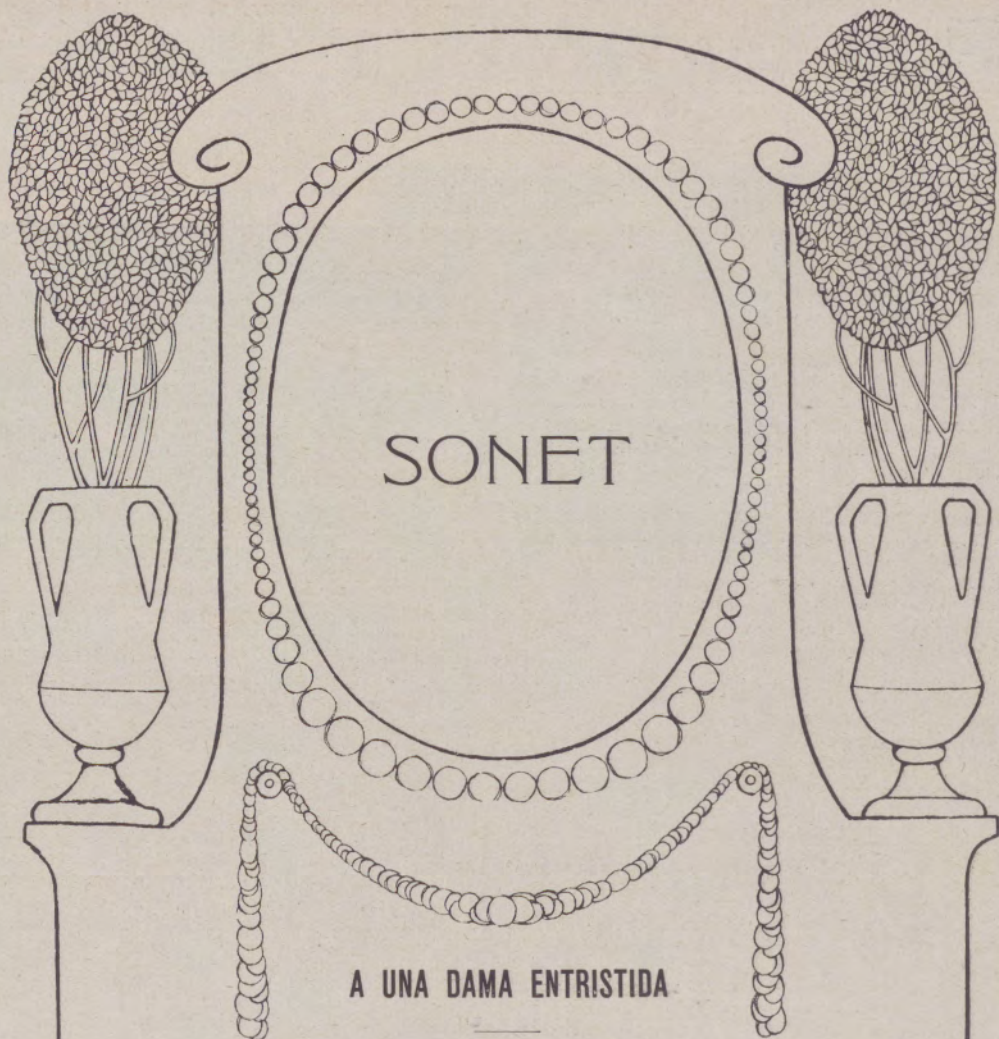
—Potsé vint mil—va di l'August.

—Més, moltes més... Y d'aquestas, quantas creus tu que tenen coneixements necessaris y prou talent pera poguer apreciar l'estat actual de la Medicina, es a dir, pera poguer capir lo que tu sabs?

—Home; potsé no arribarán a una dotzena.

—Doncs aquests son els que representen els teus clients, y els dinou mil noucents vuitanta vuit restants els meus. Vetaquí per què jo soc ric y tu no!

POMPEIUS GENER.

(Del llibre "Primavera" proper á publicarse)

Una nova y serena melodia
 sento que's canta en l'infinit per tu;
 una estrella pacifica rellú
 y en l'ombra de ta nit evoca'l dia.

Per què no escoltaràs? La vida és pia
 tots temps pels fills de Deu y és ben segú
 que l'estel de la ditja té cad'hú
 sospès sobre'l bressol en que naixia.

Devalli, donchs, la joia novament
 y esvaeixi l'angoixa y el torment;
 retorna en pau a la dolçor del viure.

La juvenesa és perennal pels cors
 que de noblesa y de pietat són flors...
 y l'ànima dels grans és sempre lliure.

Xavier Viura

ART CATALÀ

Lluís Graner

L'AVAR

CIENTÍFICS CATALANS

No has escoltat mai, llegidor, una veu que tot enlairant les presents accions catalanes, tenia unes paraules de diatriua contra tant y tant versaire com corre, contra tants y grafomans sense cultura que escriuen d'*omni re secivili*, petulantment? Es clar que l'hauràs sentida, y ab ella, un plany per que entre nosaltres no granen aquelles científiques activitats, necessaries a l'expansió y cultura integrals d'un poble. De poetes si que'n tením, centenars de poetes floralescs y de tertulia literaria, y son els que criden y el que llueixen, però els homes de laboratori y de clínica, els homes de pissarra, de compás y de microscòpi, es precis anar a buscarlos demanant referencies y exhibirlos entre l'astorament de la gent, que aleshores se posa contenta perque també comptém ab sabís.

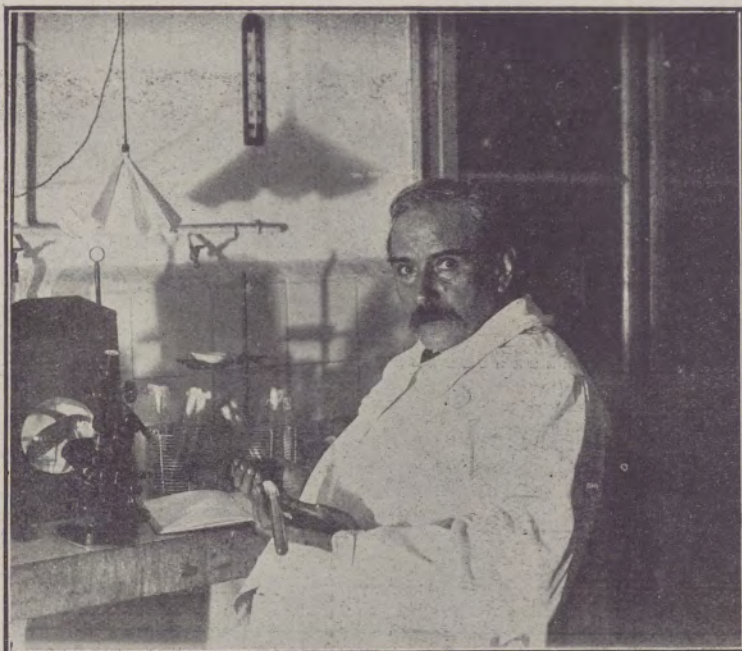
Heusaquí a dos sabís de debò, a dos fisiòlecs dels quals la gent se n'entera are, perque acaben de ésser consagrats a Saragosa, per l'alta paraula den Ramón y Cajal: en Ramón Turró y l'August Pí y Suñer.

Els dos han estat el *clou* del darrer congrés de ciències celebrat a Saragossa. En Turró, en ell, ha desenrrotllat la seva teoria de que hi ha un sentit de l'equilibri en el nostre organisme, graduador dels moviments musculars y dels canvis de posició de les distintes parts del cos. Aquesta teoria, verament extraordinaria, fruit d'un potent cervell català, ningú la coneixia. La *Revue de Philosophie*, de París, si que la coneixia honrantse ab les especulacions den Turró.

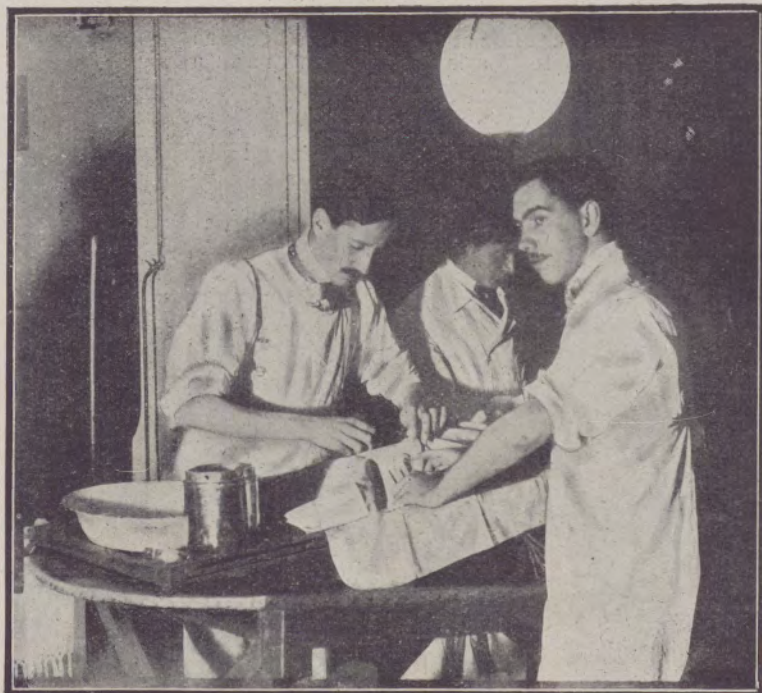
En Pí y Suñer, en dit congrés, ha demostrat que la diabetes no es una conseqüència de la degeneració del pàncreas, demostrant també que'ls globuls blancs de la sang no son els exclusius factors de la defensa contra'ls micro-organismes patològics, sinó que aquesta acció es posseïda per totes les demás cèlules del nostre cos.

El congrés de Saragossa exteriorisà la seva admiració envers els nostres compatricis, nomenant an en Turró, president de la secció de ciències y de la de medicina. Les proposicions pera dites presidencies, foren fetes per en Ramón y Cajal, la primera, y la segona per el Dr. Calleja.

En el Laboratori Municipal fan els seus estudis y els seus anàlisis els eminents fisiòlecs. Uns quants alumnes, molts pocs, els envolten. Y aixís en ple treball, els hem sorprès nosaltres, preparant un cultiu en Turró; fent la laparotomia a un gos en Pí y Suñer

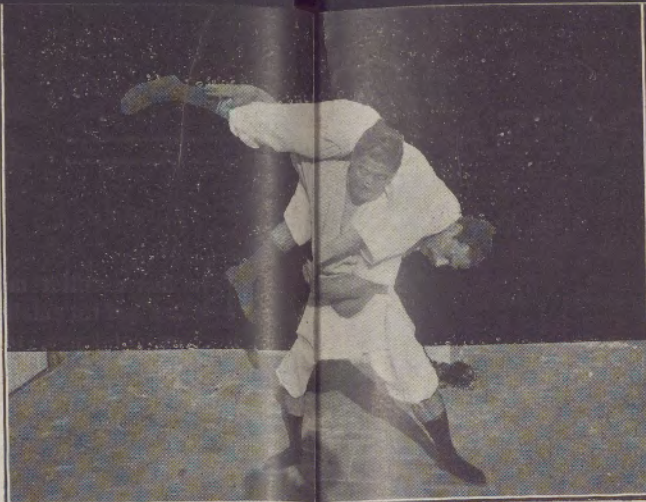

El Dr. Turró, en el laboratori

El Dr. Pí y Suñer, executant una laparotomia

Clixés GRÀFIC per Vidal

EL JU-JUTSU A BARCELONA

Juso Hirano
el professional més jove y de
menys pes del món

AQUEST sport ha entrat ja de plè entre nos-
altres:

Tres clubs *Koma*, *Raku* y *Espanyol*, dedicats
especialment al conreu de les seves pràcti-
ques, han expandit de tal manera les ensenyan-
ses, que les diverses festes celebrades en aquets
últims temps no han resultat sencilles exhibicions
de costums exòtiques, si no més be animades
lluïtes que's desenvolupen davant un públic
intelligent, que, comprenent totes les jugades,
següia avidament, punt per punt, totes les peri-
pecies de la lluita.

Aquet caràcter, de sport popular, ha permès
que'n Koma, una de les primeres figures del
mon sportiu, hagi obert aquí una academia,
primera del seu genre establerta a Espanya.

Entra en nostres projectes ocuparnos ample-
ment de les tres actives associacions a dalt
anomenades, però avuy, a manera d'*avant gout*,
publiquem aquestes fotografies de que estèm
segurs ens ne sabrán grat els intel·ligents.

La primera, un magnífic *arm-loock*, d'efecte
seguríssim, es afermat de més a més, per una
terrible compresió a la paròtida que's basta a
inutilisar al contrari.

Koma (P. Maida)

Campió d'Espanya, vencedor de Rakú
y Akitaro Ono

En la segona en Koma, amatenent sempre, apro-
fita un campaneig pera agafar una presa de
bras, qu'actua sobre l'articulació escapulo-hume-
ral, d'efecte fulminant.

La tercera es el clàsic *arm loock*, la presa
més coneguda a Barcelona, però ab un cop de
mestre: una clau de coll, estrangulació ab el peu,
irresistible.

Una combinació molt semblanta però a peu
dret es la presa de bras de la cuarta, tan clara
que no necessita explicació, aixís com tampoc la
quinta.

La sexta fotografia es una presa que'n podriam
dir històrica. Una bella extensió de la mèdula,
ab la que'n Koma, vençant l'últim match a l'Aki-
taro Ono, guanyà el títol de Campió d'Espanya.

L'última fotografia representa un veritable
cop de mestre; una presa quàdruple un lligam
intrencable.

En Koma, montat sobre son ajudant, l'es-
panyol Garcia, li fa la dolorosa y inaguantable
presió de rinyons, ab la ma dreta li fa l'estran-
gulació, mentres que ab l'esquerra, tot fentli
l'allargament de la mèdula, li fa una terrible
presa de bras.

Miss Roberts
famosa lluitadora anglesa

En el número vinent EL GRÁ-
FIC publicarà les memories d'en
Koma

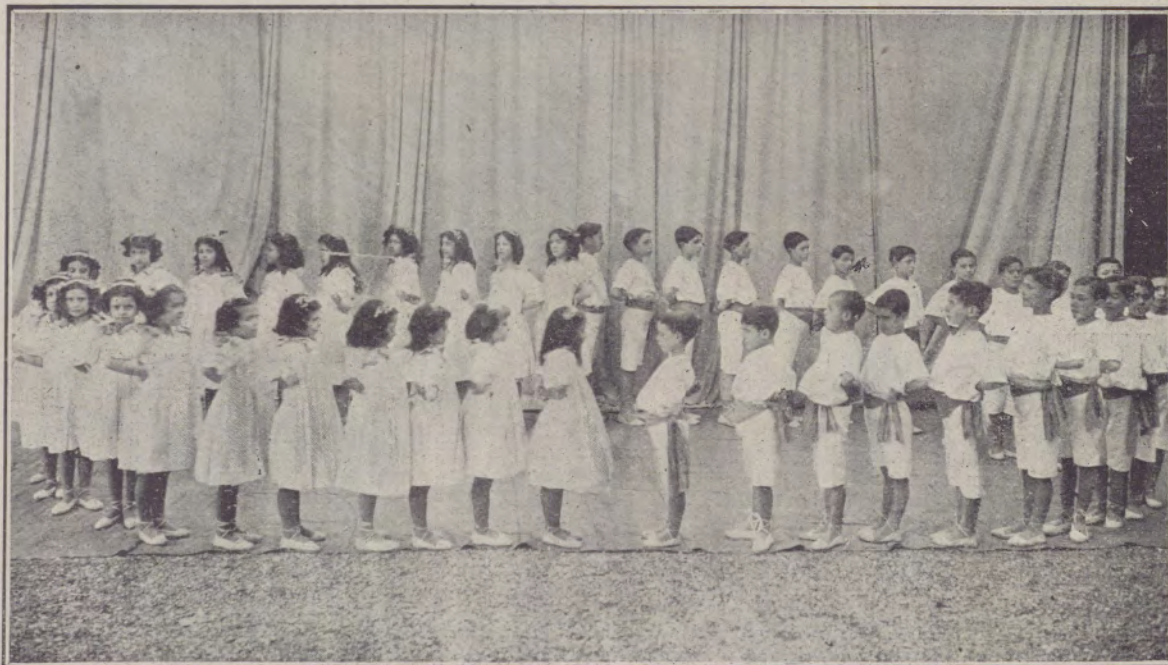
**Historia del meu
desenvolupament físic**

curios estudi dels efectes higié-
nics y profilàctics d'aquest sport
d'interés pera tothom.

L'ESCOLA CHORAL DE TERRASSA

GIMNASIA CAL-LISTENICA

Marxa rítmica

AN En Joan Llongueras, el jove músic que tant ha fet y de qui tant s'espera per la cultura pàtria, se deu l'introducció a Espanya de la gimnasia rítmica den Jacques-Dalcrose, mètode que avui té gran predicament per tot lo mon.

Es una curiosa combinació del cant, la gimnasia y els accionats—cosa altrement no nova, doncs ja era base de l'educació física del poble helènic—qu'al ensembs que desenvolupa el cos dels joves gimnastas y en-

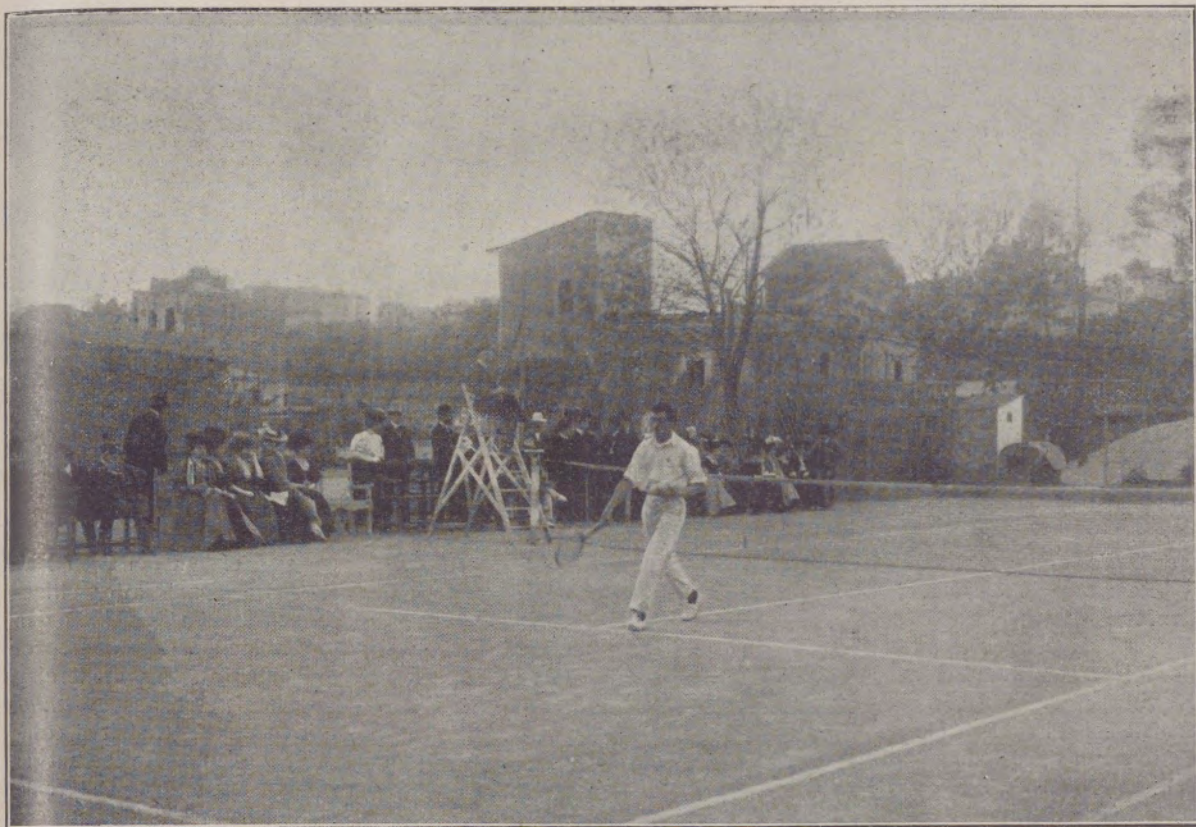
forteix sos pulmons, desenvolupa en ells el sentit del ritme y la justessa y gracia en els moviments que tanta expressió donaren a sos actes.

En Llongueras, aprofitant sa calitat de director de l'Escola choral, y ses notables qualitats de literat y compositor, ha adoptat el mètode a la nostra terra y avui el sexercicis cal-listenics fan les delicies dels infants terrasencs, que en ses jocosos cançons hi troban alegria y salut a la vegada.

Cansó ab moviments

SPORT

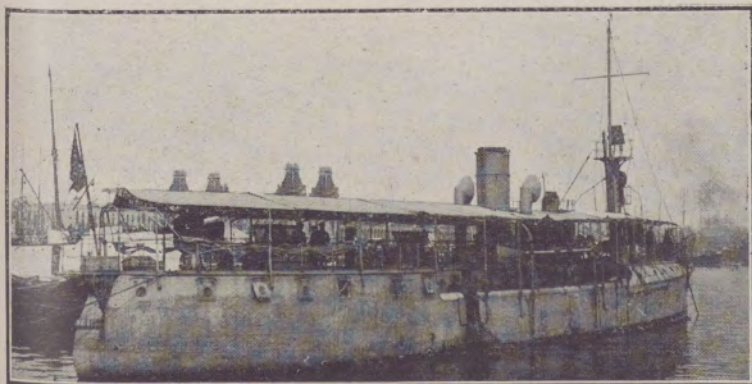
Campeonat de Lawn-Tennis — L'Ernest Witty anant a fer el saque

EL V concurs internacional de *Lawn-tennis* de l'Associació de Barcelona, ha portat extraordinària animació a n'el clàssic camp del carrer d'Alfons XII, propietat del club anglès.

Aquest elegant sport, el preferit de la nostra alta societat, està ja tant arrelat qu'are pot dirse que desfilen per aquells pistes les més belles y distinguides senyoretes de nostra ciutat qu'afablement medeixen ses foras ab els notabilíssims jugadors qu'han vingut a disputarse els valiosos premis.

El creuer Holandès «Utrecht»

Canoner portugués

Clixés GRAFIC per Sadurní

EL nostre port va ésser visitat la darrera setmana per un canoner portuguès, el qual ja ha tornat a marxar, y per el creuer holandès *Utrecht*, que demà sortirà cap a Gènova. Destaca 4000 tonelades y porta 20 canons. L'*Utrecht*, ab tot y comptar alguns anys d'existència, no havia encare visitat mai cap port de la península. Va comanat pel capità W. Olivier, y consta de 329 individus la seva tripulació.

TEATRE

Figurins de l'obra «Les folles de l'amor»

Les *folles de l'amor*, den Regnard, contemporani den Molière, traduïdes pel senyor Puiggari, y estrenades el passat divendres a Novetats, entretingueren amablement al públic y disgustaren un xic als senyors crítics.

Realment, l'obra den Regnard es ben poca cosa. Per què s'haurà ficsat en ella l'Adrià Gual? Per què ha anat a cercar una obra que dintre de les del mateix autor, es secundaria? El nostre públic riu, sí, ab aquestes velles obres, però no tenint, com no tenen cap finalitat d'art, seria preferible fer riure ab gracia moderna, no ab discreteigs rovellats. Y si es que's vol donar a conèixer el teatre fran-

J. Puiggari, traductor de l'obra

cès del segle den Lluís XIV sense acudir a les altisonancies den Cornèille o den Racine, per què no representar al gran Molière, y den Molière, aqueix *Tartuf* recentment traduït al català, el qual està esperant un escenari català que'l reculli?

Deuria atendre sobre tot a renovar visions en el teatre, y si tots aqueixos paranyes dels enamorats als tutors o als pares, han obtingut en Beaumarchais una consagració definitiva, repetir escenes semblants y inferiors a les del gran humorista, resulta un inútil perdre temps, que no's compensa ab el coneixement de coses noves.

Com curiositat, publi-

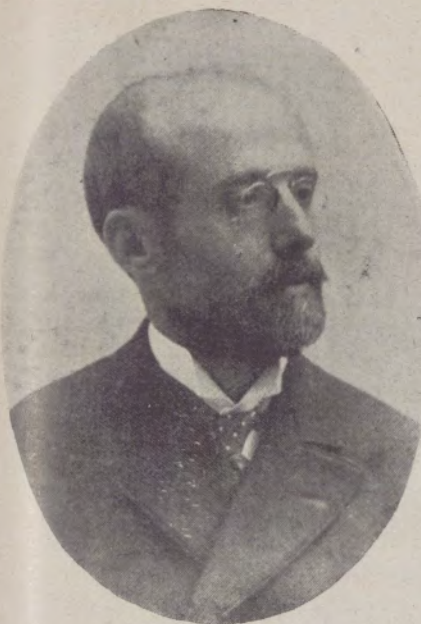

quem els figurins de l'obra y el retrato del senyor Puiggari, autor de la traducció, traducció lloable.

Els intérpretes arribaren a la perfecció. En els nostres grabats, de dalt a abaix, se veuen al senyor Vehil, senyoreta Santaularia, senyor Marinello, senyoreta Fremón y senyor Puiggari. La seva admirable caracterisació, donarà als llegidors una prova del talent que'ls actors de Novetats posen, com en *Les Folles d'amor*, en totes les obres. Els figurins han estat fotografiats pel senyor Audouard, ab una rapidesa y una perfecció, que han obtingut aplaudiments fins de la nostra prempsa diària.

ACTUALITAT POLÍTICA

D. Ildefons Suñol

La nota més culminant d'aquesta setmana es l'impensada renúncia que de sos càrrecs de Diputat per Barcelona han presentat els honorables patricis, quin retrat publiquem.

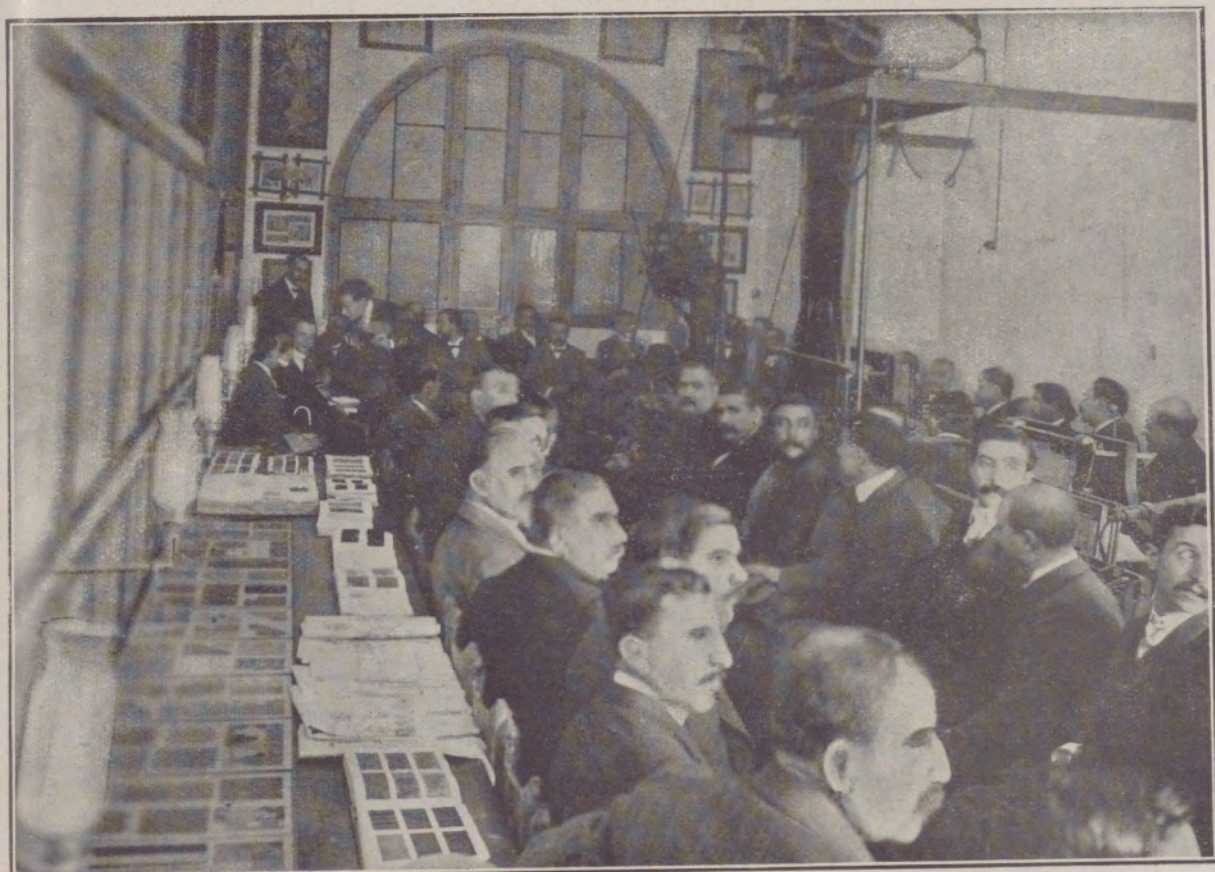
Molts son els comentaris y càbales qu'ha despertat la nova, no volguent-se conformar la suspicacia política, ab el motiu de tots conegut, y per complet fora de dubte, de la poca salut y excésives ocupacions dels dimittents.

Are l'activitat ciutadana està en son període àlgit, cercant noms ab què substituir els valiosíssims que s'han retirat de la palestra.

D. Emili Junoy

L'INDUSTRIA CATALANA

Inauguració de «L'Escola Textil Catalana» á Badalona

Clixé GRAFIC per Garrigosa

= VIDA CORPORATIVA =

Apertura de curs del Centre Excursionista Montanyenc a Sabadell

Conferencia den Comas y Solá al Ateneu Enciclopèdic popular de Barcelona

Lo director del Observatori Fabra, es garantia del extraordinari interès d'aquesta conferència. El nombrós públic treballador que, ab fam d'apen-

drer, omplenava l'ample sala, vegé desfilar clarament, caiguda sa vestidura d'insomnis y llegendes, els misteris seculars de la naturalesa y marxa dels cometes.

D'ARREU

El violinista A. López Neguil

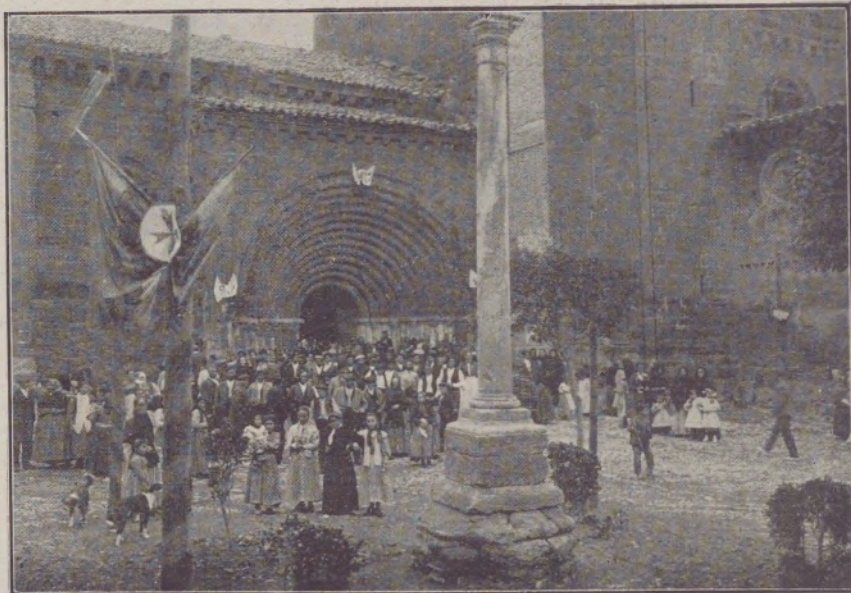
A. López Neguil, violinista, y en Josep Solá, pianista, donaren la setmana passada dos concerts a l'Ateneo Barceloní. Fou un éxit extraordinari. Marxan els dos joves artistes a la capital de Fransa, hont no dubtem recullirán gloria y profit.

El Pianista Josep Solá

En Víctor Sardou
famos dramaturg francés, mort
darrerament a París

Monastir de Sixena

La darrera setmana se va commemorar el VII centenari de la fundadora Donya Sancha de Castilla Sixena va perténixer a Catalunya. Es patria de Miquel Servet

Descobriment de la llàpida a Marian de Cavia

MODES

El treball que avui publicuem, graciós devantal de fina batista, creiem qu'ha de mereixer l'acceptació de les nostres agradoses llegidores,

La batista, d'un fi color crem, va encuadrada per

Diadema de brillants, perles, rubís y esmeragdes, propietat de la Reina Victòria; feta a la casa Masriera

elegantes puntes, en quina combinació el bon gust de les que'ns llegeixen, té el més ample camp per correr.

Els petits nusos, de color vermell, així com també els clavells, se combinen ab les diverses tonalitats del meteix color, y junt ab els troncs y fulles del dibuix, de color vert, resulten de la més bella harmonia.

Pot montarse ab puntes valencianes y cintetes vermelles del número 1.

El model de sombrero que'ls oferim avui, es una prova de lo que deiem l'altre número, respecte a la bizzarria elegant qu'impere avui dia.

El barret es de castor y va adornat ab cintes de satí y vellut planxat, y pren airosíssima volada ab l'hermós plomall, que no sols se posa en la forma qu'indica el model, si que també al costat y fins al devant, com anava l'altre dia, segons les fisonomies.

El color més indicat y que fa joc ab tots els vestits es el negre, però resulta de la més alta elegancia que robes y barret sien d'una mateixa tonalitat.

El barret es amplíssim, però malgrat això, se deu fer constar que les elegantes ja han comensat a usar d'altres petitíssims.

Tallers de Fotograbat

D'EN

CLAUDI

MURTRA

Hospital, 49, pral.

BARCELONA

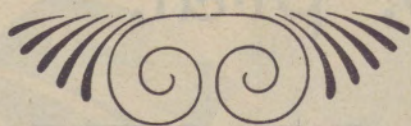
TALLER FOTOGRAFIC

— D'EN —

J. M.^A CO

PLASSA DE SANT JAUME, 2

Venda de tota classe

d'aparells fotogràfics

Gimnás GIBERT

Educació física integral

Establiment de 1.er Ordre

❖ Gimnasia Medical i Higiénica ❖

CARRER LAURIA, N.º 27

MUEBLES

DE

A. DIRAT

EXPOSICIÓN PERMANENTE

de dormitorios, comedores, salones, despachos, etc.

Grandes Almacenes con doce puertas

MENDIZÁBAL, 30 y SAN PABLO, 50, 52 y 54

50 %

REBAJA

Boquería, 33 y 35

GRAN LIQUIDACIÓN

de los ALMACENES

EL SOL

Por cesar en el negocio y liquidado por los mismos que hicieron las grandes liquidaciones verdad de los almacenes EL PROGRESO y LA MODA.—Géneros de punto, Abrigos, Boas, Lanas, Paños, Fantasías, Bánovas, Alfombras, Tapetes, Mantas, Bordados, Adornos, Tules, Gasas, Guantes, Medias, Calcetines, etcétera, etc.

Todo con el 50 por 100 de rebaja

33 y 35, Boquería, 33 y 35

50 %

REBAJA

Boquería, 33 y 35

Gran Joyería

 y Relojería

LA ARGENTINA

Objetos de Plata

 para regalos

≡ 1, PUERTA FERRISA, 1 ≡